
Jedna lahvička pro více pacientů – možnost nebo nesprávná praxe?

Na základě vyzvání redakce časopisu Anesteziologie a intenzivní medicína zasílám krátký komentář k diskutované problematice [1]. Úvahu typu „mám nákladný lék, v lahvičce je ho množství, které by vystačilo i na více pacientů, a já nechci plýtvat“ považuji za zcela přirozenou a z čistě ekonomického pohledu za naprosto oprávněnou. Údaje o existující praxi mezi anesteziology v ČR nejsou bohužel k dispozici, nicméně považuji za více než pravděpodobné, že bychom se na některých pracovištích s použitím jedné lahvičky pro více pacientů setkali (ostatně ani já nejsem výjimkou a během mého působení na mém předchozím pracovišti jsem používal např. rokuronium pro více pacientů z jedné lahvičky). Celá diskuse může mít řadu rovin, při určitém zjednodušení ji však lze pojmut jako otázku – „co má mít prioritu, ekonomická (a u řady farmak jistě nezanedbatelná) úspora nebo snaha o totální eliminaci všech, i těch téměř nulových potenciálních rizik, která mohou být s praxí „jedna lahvička pro více pacientů“ spojena? Problematice bezpečné aplikace injekcí se věnuje mj. i WHO a rizika tzv. „Unsafe Injection Practice“ jsou považována za vysoká [2, 3]. Podíváme-li se na „Injection Safety Guidelines“, která vycházejí z doporučení Centers for Disease Control and Prevention (CDC), tak klíčovým principem bezpečné aplikace injekcí je „One Needle-One Syringe-Only One Time“, v otázce tzv. multi-dose vials je ale stanovisko CDC zdrženlivější [3]. Při absenci jiného dokumentu srovnatelné autority je na každém z nás, jak si bude doporučení ve své klinické praxi s farmaky v multi-dose vials interpretovat. Pro ty, kteří by měli s interpretací obdobně vágně formulovaných doporučení problém (stejně jako ho mám někdy já), možná drobnou osobní radu, respektive co dělám, když nevím jak postupovat – vždy se zeptám, co bych dělal, když by na místě daného pacienta byl můj blízký. Není to sice příliš tzv. evidence-based, ale v naprosté většině situací mi to pomůže.

Injection Safety Guidelines from CDC

- Never administer medications from the same syrin-

ge to more than one patient, even if the needle is changed.

- After a syringe or needle has been used to enter or connect to a patient's IV it is contaminated and should not be used on another patient or to enter a medication vial.
- Never enter a vial with a used syringe or needle.
- Never use medications packaged as single-dose vials for more than one patient.
- Assign medications packaged as multi-dose vials to a single patient whenever possible.
- Do not use bags or bottles of intravenous solution as a common source of supply for more than one patient.
- Follow proper infection control practices during the preparation and administration of injected medications.
- Wear a surgical mask when placing a catheter or injecting material into the spinal canal or subdural space.

Literatura

1. **Adamus, M.** Jedna lahvička léku pro více nemocných – racionalizace nákladů nebo cesta do pekel?, *Anest. intenziv. Med.*, 2011, 22, 3, s. 187.
2. **Siegel, J. D., Rhinehart, E., Jackson, M., Chiarello, L.** and the Healthcare Infection Control Practices Advisory Committee 2007: Guideline for Isolation Precautions: Preventing Transmission of Infectious Agents in Healthcare <http://www.cdc.gov/ncidod/dhqp/pdf/isolation2007.pdf> www.oneandonlycampaign.org

Halifax 4. 4. 2011

Prof. MUDr. Vladimír Černý, Ph.D., FCCM
Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny
Fakultní nemocnice Hradec Králové
Adjunct Professor of Anesthesiology
Dalhousie University, Dept. of Anesthesia
Halifax, Canada